

**Урок 2****Визначаємо порушення прав людини****Які права людини тут порушені?**

|                           |                                                                                                                       |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Цілі</b>               | Учні можуть визначати порушення прав людини                                                                           |
| <b>Завдання для учнів</b> | Учні вивчають випадки порушень прав людини                                                                            |
| <b>Ресурси</b>            | Роздаткові матеріали для учнів 5.3 для кожної пари учнів.<br>Роздаткові матеріали для учнів 5.2 для кожної пари учнів |
| <b>Методи</b>             | Робота в парах та групах.<br>Пленарна дискусія                                                                        |

**Інформаційна скринька**

Порушення прав людини трапляються щодня, у всьому світі. Переглядаючи реальні випадки з минулого та сьогодення учні отримують чітке уявлення про те, що таке права людини.

## ХІД УРОКУ

Учні розпочинають з обговорення завдань та результатів попереднього уроку. Вони обговорюють та порівнюють свої ідеї, що були представлені на плакатах. Варто було б відобразити пропозиції на окремих аркушах паперу та прикріпити на стіні у класі поруч з плакатами.

Учні формують пари. Кожна пара учнів отримує завдання з роздаткових матеріалів для учнів 5.3, “*Порушення прав людини*”, та отримує копію роздаткових матеріалів для учнів 5.2, “*Перелік прав людини*”.

Тепер перелік прикладів порушення прав людини розподілено між парами. Наприклад, пара 1 отримує приклад а–г, пара 2 відповідно 2 г–з і т. д.

Буде краще, якщо перелік буде розділений таким чином, щоб кожна група порушень прав була опрацьована якомога більшою кількістю пар учнів.

Учні можуть читати та обговорювати приклади порушень прав людини. Далі вони повинні спробувати досягти згоди щодо того, яке із прав людини з їхнього переліку було порушене: скажімо, у прикладі а було порушено право 10.

Відповіді учнів обговорюються в класі. Якщо під час роботи виявилось, що над одним прикладом працювала більш ніж одна пара учнів, дискусію можна провести за такими запитаннями:

- Як ви прийшли до такого висновку?
- Коли ви почули відповіді іншої пари учнів, чи хотіли змінити свою точку зору? Якщо так, що вас у цьому переконало? Чому?

Пропозицією для дискусії може бути обговорення прикладів відповідей, що краще, аніж підбивати підсумки стосовно правильних відповідей.

## Додаткова діяльність

Якщо залишається час наприкінці уроку, вчитель може поставити перед учнями завдання висловити свою думку стосовно тих прикладів, які їх вразили найбільше. Зокрема, можна поставити такі запитання:

- Як би ви почувалися, якби це трапилося з вами?
- Як би ви відреагували?
- Як ви думаєте, що зробили б інші люди?

Подібні запитання можуть допомогти учням висловити свої ідеї щодо відповідальності та дій інших стосовно захисту прав людини.

**Роздаткові матеріали для учнів 5.3****Випадки порушення прав людини****Примірник учителя з відповідями**

| Приклади порушення прав людини                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ПА порушено |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| а. Громадянка Х, яка кілька років тому втратила свою доньку та чоловіка в автомобільній катастрофі, не може одружитися з іншим чоловіком, доки її тесть не дасть дозвіл на це.                                                                                                                                                                                | 10          |
| б. У в'язниці охорона використовувала собак, щоб залякати ув'язнених, погрожуючи нападом. Одного разу охорона примусила собак покусати ув'язненого.                                                                                                                                                                                                           | 2           |
| в. На місцевій фабриці працівники повинні працювати як мінімум 10 годин без перерви.                                                                                                                                                                                                                                                                          | 21          |
| г. Коли було заарештовано трьох чоловіків, виявилось, що у них виникли труднощі з отриманням адвокатів та правників. У багатьох випадках адвокати приходили на зустріч, і їх не допускали до затриманих. Чоловікам не дозволялось колективне обговорення з їхніми адвокатами, що фактично означало, що двоє з них не мають жодного доступу до свого адвоката. | 5           |
| г. Жінка, що виконує таку ж роботу, як і чоловік, має такий самий вік та досвід, отримує нижчу зарплату, ніж її колега – чоловік.                                                                                                                                                                                                                             | 7           |
| д. Х викрав та утримував У протягом трьох днів. Він ударив його по голові, що спричинило до загибелі Х через три дні.                                                                                                                                                                                                                                         | 1           |
| е. Пані Х, наркоманка, була сфотографована тоді, коли вона виходила з Центру анонімних наркоманів. Пізніше її фотографія була опублікована.                                                                                                                                                                                                                   | 9           |
| е. Жінка, над якою знущався її чоловік, змогла розлучитися тільки за умови, що віддасть йому свій будинок, машину та все своє майно. Вона залишилася ні з чим.                                                                                                                                                                                                | 11          |
| ж. Х, що потерпала від небезпечного для життя виду пневмонії, не отримала жодної лікувальної процедури в лікарні, оскільки вона потрапила до країни незаконно.                                                                                                                                                                                                | 18          |
| з. Сімдесят відсотків населення місцевості Х були змушені покинути свої будинки, їм заборонили туди повернутися. Їм не дозволяється залишати свої табори, вирощувати культури на сусідніх полях, пересуватися багатьма дорогами.                                                                                                                              | 12          |
| и. Чорношкірі, що народилися в Африці, були куплені за пляшку віскі та продані у Північній Америці за 1200 і 1500 доларів США.                                                                                                                                                                                                                                | 3           |
| і. У країні Х всі засоби для виживання місцевого населення були знищені: запаси їжі, водопостачання, худоба.                                                                                                                                                                                                                                                  | 17          |
| ї. У країні Х громадяни можуть бути ув'язнені без обвинувачення.                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4           |
| й. 26-річний репортер газети був убитий під час підозрілого нападу після його публікації про недавню виборчу кампанію.                                                                                                                                                                                                                                        | 15          |
| к. Громадянина Х було призвано до армії. Він написав до військової комендатури стосовно свого категоричного заперечення військової служби та відмовився виконувати військові обов'язки. Х був звинувачений у непокорі, і йому був заборонений виїзд із країни.                                                                                                | 14          |
| л. У країні Х людям, які хотіли б приєднатися до релігійної течії Фалунь Гонг, було заборонено зустрічатися.                                                                                                                                                                                                                                                  | 16          |
| м. Етнічна більшість вирішила, що ті, хто належить до меншин, наприклад, рома та євреї, зобов'язані жити в окремих районах населеного пункту.                                                                                                                                                                                                                 | 25          |

| Приклади порушення прав людини                                                                                                                                                                                                                                                                                | ПА порушено |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| н. Діти, які живуть у невеликому містечку, не мають доступу до початкової школи, оскільки в їхньому районі немає жодної школи на доступній відстані від них.                                                                                                                                                  | 19          |
| о. Оскільки релігійна влада країни не схвалила кандидатуру Х, він не зміг взяти участь у парламентських перегонах.                                                                                                                                                                                            | 23          |
| п. Х, який був чорношкірим, не зміг отримати роботу в місцевій лікарні.                                                                                                                                                                                                                                       | 20          |
| р. У деяких країнах непривілейоване населення немає доступу до продуктів харчування та програми отримання житла, а також до служб охорони здоров'я.                                                                                                                                                           | 26          |
| с. Громадянин Х, у якого згорів будинок, не може подати заяву на компенсацію.                                                                                                                                                                                                                                 | 6           |
| т. Громадянка Х, 47-річна жінка, яка працювала вдома як домогосподарка та є матір'ю 5 дітей, втратила своє соціальне страхування, як тільки офіційно розлучилась зі своїм чоловіком.                                                                                                                          | 22          |
| у. Громадянин Х, батько двох дітей, був заарештований за написання критичних віршів стосовно пануючого у державі режиму. Коли він подав заяву на політичний притулок у країні А, її було повернуто. Він заявив, що в разі його повернення додому, його буде піддано тортурам, про що він офіційно заявляє.    | 13          |
| ф. З так званих практичних причин, люди з фізичними вадами, наприклад, на інвалідних візках, не можуть відвідувати різноманітні культурні заходи в місцевому театрі.                                                                                                                                          | 24          |
| х. Для подання заяви на громадянство необхідно в країні Х прожити 15 років і продемонструвати не лише відмінні фізичні та розумові показники, а й заплатити високу адміністративну плату за це. В результаті тисячі Рома, які вже багато років проживає в даній країні, не є громадянами власної батьківщини. | 8           |